

DRENSİZ MASTEKTOMİYİ TAKİBEN SEROMA OLUŞUMUNUN SİSTEMATİK İNCELENMESİ

L. De Rooij, J.W.A.M. Bosmans, S.M.J. van Kuijk ve ark.

European Journal of Surgical Oncology 47 (2021) 757e763

GİRİŞ: Seroma, mastektomi sonrası yaygın bir komplikasyondur. Bu çalışmanın amacı, mastektomi yapılan hastalarda seroma oluşumunun ve komplikasyonlarının değerlendirilmesinde kapalı vakumlu drenajın güvenli bir şekilde atlanıp atlanmayacağını aydınlatılmasıdır. İkinci amaç, flep fiksasyonunun seroma ile ilişkili komplikasyonlar üzerindeki etkisini değerlendirmektir ki mastektomi ile flep fiksasyonunun kombine edilmesinin drenaj sistemlerinin kullanımını gereksiz hale getirebileceğini gösteren kanıtlar mevcuttur.

ARAŞTIRMA VE SEÇİM: Literatür incelendi, drenajlı ve drenajsız mastektomileri karşılaştıran makaleler seçildi. Uygun çalışma sayısı az olduğu için, flep fiksasyonu yapıp yapılamadığına göre seçim yapılamamıştır. Eğer sonuç seroma oluşumu veya seromayla ilgili komplikasyonlar olarak tanımlandıysa, makale çalışmaya dahil edilmiştir. 20 yıldan daha eski çalışmalar, hayvan çalışmaları, İngilizce yazılmayan çalışmalar ve erkek hastalar ile ilgili çalışmalar dahil edilmemiştir.

SONUÇLAR: Dördü prospektif, dördü retrospektif olan sekiz makale çalışma için uygundu. Çalışmaların dördünde flep fiksasyonu yapıldı. Seroma oluşum sıklığı ve müdahale gerektiren seromalara rapor edildi. Çalışmaya alınan makaleler, mastektomi yapılan hastalarda kapalı vakumlu drenajın yapılmamasının daha yüksek seroma oluşum insidansına neden olmadığını göstermiştir.

TARTIŞMA: Önemli heterojenitelere rağmen, seroma oluşumunu ve komplikasyonlarını şiddetlendirmeden drenajın güvenli bir şekilde atlanabileceğine dair kanıtlar mevcuttur. Flep fiksasyonu olsun ya da olmasın, drenajın atlanmasının seroma oluşumu üzerindeki etkisini değerlendiren güçlü, randomize kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır.